

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	3
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	3	6
---	---	---	---

СОЦИОЛОГИЯ НА ПОЛА

Преподавател: Гл. ас. Е. Стойкова

Асистент: Гл. ас. В. Димитрова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Презентация	10
	Научно есе	20
	Курсов учебен проект	20
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	40
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	30%
2.	Контролна работа	20%
3.	Изпит: подготовка, публично представяне и защита на индивидуален курсов проект	50%

Критерии на оценяване

Изисквания за допускане до изпит:

Присъствието на семинари е задължително. При повече от пет пропуснати семинара и липса на контролна работа, студентът не се допуска до изпит.

Методи на оценяване и формиране на оценка:

Текуща оценка от семинарно участие – **30% от крайната оценка.**

Оценяването се осъществява чрез регулярно отбелязване на присъствието и участието във всяко семинарно занятие.

Оценка от контролна работа – 20% от крайната оценка.

Контролната работа включва тест от 30 затворени въпроса, правилните отговори на които носят 2 точки и откъс от текст, дискутиран на семинарни занятия, чиято интерпретация носи максимален брой точки – 20.

Оценките се формират чрез интервална скала от точки:

„Отличен“	72-80 точки
„Много добър“	62-71 точки
„Добър“	52-61 точки
„Среден“	41-51 точки

Подготовка, публично представяне и защита на индивидуален курсов проект или решаване на тест+казус – 50% от крайната оценка.

Студентите имат право да изберат една от двете форми на финален изпит.

3.1. ПОДГОТОВКА, ПУБЛИЧНО ПРЕДСТАВЯНЕ И ЗАЩИТА НА ИНДИВИДУАЛЕН КУРСОВ ПРОЕКТ

Основни изисквания към съдържанието и оформлението на курсовата работа:

1. Социологическа аргументация за избора на проблем, който е предмет на анализ на курсовата работа и която е направена въз основа на съществуваща научната литература по темите на социология на пола.
4. Очертаване на времевите граници на предмета на изследване, който задължително трябва да е в български контекст.
5. Извеждане на основни термини и понятия използвани в текста; аргументация за използването на конкретния понятиен апарат, който използва задължителната и допълнителната литература, релевантна на изследвания проблем. Цитирането или представянето на определен автор да се използва не самоцелно, а да има статус на доказателство; чуждите мисли да бъдат поставени в кавички и ясно разграничено от собствените тези и твърдения. (Относно правилата за цитиране да се използват посочените в сп. Социологически проблеми вътрешна задна корица).
6. Да бъдат ясно описани обекта/обектите, целите и задачите на курсовата работа.
7. Да бъде аргументирана употребата на конкретния метод/и за събиране и анализ на данни.
8. При използване на количествени данни да се избягва голото съобщаване на числа или проценти, а анализът да се съсредоточи върху социологическата им интерпретация в парадигмалната рамка на курса.
1. В заключението – кратко резюме на проведения анализ, което представя предмета, който е бил анализиран, начина по който това е постигнато, данните, които са използвани с оглед поставените цели и задачи; подчертават се основните изводи от анализа. Очертават евентуално перспективите за по-нататъшни изследвания по дадения проблем, както и нови изследователски въпроси които са били забелязани, (рефлексия върху смисъла на постигнатите резултати и перспективите на изводите).
2. Използвана литература: Пълно цитиране на използваните литературни източници (книги и

статии от научни списания) при спазване на стандарта за цитиране, посочен в сп. Социологически проблеми (вътрешна задна корица). Пълно цитиране на архивните материали и/или други документни източници (публикувани мемоари, непубликувани лични и институционални архиви, адреси на интернет страници др.). Подреждане на библиографията в края на текста според приетия стандарт (по азбучен ред първо на кирилица, а след това на латиница, вж. Списание Социологически проблеми)

3. В Приложения: Инструментариум на изследването (анкетна карта, гайд за интервю и пр. Не се поставят пълните транскрибирани текстове на интервюта или попълнените анкетни карти, а само копия на инструментариума, който е бил използван).

3.2. РЕШАВАНЕ НА ТЕСТ И КАЗУС

Оценката се формира като средно аритметична стойност от двата компонента – тест и казус.

3.2.1. Оценка от теста

Финалният тест включва 40 въпроса, правилните отговори на които носят 2 точки.

„Отличен“	72-80 точки
„Много добър“	62-71 точки
„Добър“	52-61 точки
„Среден“	41-51 точки

3.2.2. Решаване на казус по темите на курса Социология на пола

Оценка	Разработеният казус отговаря на:
„Отличен“	Изброените критерии в тяхната пълнота
„Много добър“	Поне на три от критериите
„Добър“	Поне на два от критериите
„Среден“	Частично отговаря на поне от два от критериите

Критерии за оценяване на казуса:

1. Логичност в структурата на изложението, цялостност на текста
2. Адекватно приложение на теоретичните идеи към анализ на социологически проблем
3. Формулиране на проверяеми хипотези, които могат да бъдат проверени с провеждането на емпирично социологическо изследване
4. Дълбочина в анализа на социалния проблем, спрямо предметното съдържание на курса и темите, които той адресира.

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът съдържа два тематични раздела. Първият раздел поставя акцент върху концептуализирането на опозицията sex/gender в разнообразието от биологически, психологически, психоаналитични, антропологически, феминистки парадигми и собствено социологическата перспектива, която чрез тях и срещу тях изгражда фундамента на социологията на пола като научна дисциплина. Този раздел отделя внимание и върху темата за сексуалността, интерпретирана в системата на социално конструираните полови идентичности и политиките за тяхното производство, възпроизводство и промяна. Вторият тематичен раздел на курса е съсредоточен върху социално-историческата перспектива на модерността и влиянието на институционалния контекст (държава, семейство, образование, икономика, медии и технологии) върху практическите следствия на социалното конструиране на пола.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

Формиране на социологическа компетентност по проблемите на пола и сексуалността с фокус върху

тяхната социална произведеност и историческите форми на възпроизводство.
 Овладяване на основни социологически интерпретации върху пола и сексуалността в различни институционални контексти.
 Практическа употреба на социология на пола и сексуалността в провеждането на емпирично социологическо изследване и интерпретиране на неговите резултати.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Въведение в дисциплината „социология на пола“. Класическа социология и темата за пола: Маркс, Вебер, Зимел, Дюркем. Европейска модерност, публичност и интимност.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
2.	История на западно-европейската представа за пола: античност и средновековие. Методологически основания и социологически следствия.	4 ч. л. + 4 ч. упр.
3.	Модерността, науките за човека и раждането на биополитиката: научното „откриване“ и политизиране на темите за пола и сексуалността	4 ч. л. + 4 ч. упр.
4.	Феминистки дискурс и постмодерна перспектива към пола. Политики на различия и политики на признаване. Реакции срещу социобиологизма.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
5.	Различие, еднаквост, идентичност. Темата за пресечностите (intersectionalities). Подготовка на индивидуален проект.	4 ч. л. + 4 ч. упр.
6.	Класическите категории „традиционно-модерно“ и „частно-публично“ в перспективата на социология на пола. Публични политики към пола и сексуалността в български контекст (ранна модерност)	2 ч. л. + 2 ч. упр.
7.	Пол и социализъм. Политики към пола и сексуалността в България (1945-1989).	2 ч. л. + 2 ч. упр.
8.	Образователни политики и репродукция на половите неравенства. Образование и пресечности. Вторичен анализ на данни от световни сравнителни изследвания.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
9.	Икономически структури и темата за пола. Платен и неплатен труд. Модерен пазар и тяло.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
10.	Производство и възпроизводство на стереотипи към пола и сексуалността в класически медийни дискурси.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
11.	Пол и технологии. Декорпорирана социална реалност и политики към тялото в Мрежата.	2 ч. л. + 2 ч. упр.
12.	Пол и политика. Понятие за интимно гражданство (intimate citizenship). Съвременни публични дебати и политически движения.	2 ч. л. + 2 ч. упр.

Библиография

Основна:

- Бурдийо, П. 2002. *Мъжкото господство*. София: ЛИК
- Скот, Дж. 2005. *Ехо-фантазия. Историята и конструирането на идентичността*. София: СемаРШ
- Фуко, М. 1993. *История на сексуалността*. Т. 1. Волята за знание. Пловдив: ЕА.
- Abbott, P., and C. Wallace. 2006. *An Introduction to Sociology: Feminist Perspectives*. New York: Routledge.
- Arnot, M., & Mac an Ghail, M. (Eds). 2006. (Re) contextualising gender studies in education: schooling in late modernity. In M. Arnot & M. Mac an Ghail (Eds.), *Gender and Education Reader*. London.
- Beasley, C. 2005. *Gender & Sexuality: Critical Theories, Critical Thinkers*, Sage, London & Thousand Oaks, Ca.
- Connell, R.W. 2002. *Gender: A Short Introduction*. Malden, MA: Blackwell.
- Marshall, B. L, and A. Witz. 2004. *Engendering the Social: Feminist Encounters with Sociological Theory*. Open University Press.
- T. Carver and V. Mottier (eds). 2006. *Politics of Sexuality: Identity, Gender, Citizenship*. London: Routledge.
- Walby, S. 1997. *Gender Transformations*, London: Routledge.
- Weeks, J. 2003. *Sexuality*. London and New York: Routledge.

- Wharton, A.S. 2004. *The Sociology of Gender: An Introduction to Theory and Research*. Blackwell.
- Yuval-Davis, N. 2006. "Intersectionality and Feminist Politics". *European Journal of Women's Studies*. SAGE Publications. 13(3): 199-206.
- Zoonen, L. van, 2002. "Gendering the Internet: Claims, Controversies and Cultures" In *European Journal of Communication*. SAGE Publications. (London, Thousand Oaks, CA and New Delhi), Vol 17(1): 5–23.

Допълнителна:

- Бътлър, Дж. 2003. *Безпокойствата около родовия пол*. София: „Критика и хуманизъм“
- Гунев, С. (съст.) 2002. *Феминисткото знание* София: ПОЛИС
- Фаусто-Стърлинг, А. 2000. *Митовете за пола* София: АТИКА
- Brickell, C. 2006. "The Sociological Construction of Gender and Sexuality" in *The Sociological Review* 2006. Blackwell Publishing Ltd.
- Epstein, Cynthia Fuchs. 1988. *Deceptive Distinctions: Sex, Gender and the Social Order*. New Haven, London. Yale University Press, 1988.
- Harrison, Wendy Cealey and John Hood-Williams. 2002. *Beyond Sex and Gender*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Hird, M. J. 2000. "Gender's Nature. Intersexuality, transsexualism and the 'sex'/gender' binary" In *Feminist Theory vol. 1(3)* London: SAGE Publications.
- Jackson, S. 1999. "Feminist Sociology and Sociological Feminism: Recovering the Social in Feminist Thought" In *Sociological Research Online, vol. 4, (3)*
- Jones, Gemma and Viola Klein. 1998 . *Sociology of Gender and the Family*. Routledge
- Kimmel, Michael A. 2004. *The Gendered Society*. 2nd ed., New York: Oxford University Press
- Marshall, Barbara L. 2000. *Configuring Gender: Explorations in Theory and Politics*. Broadview Press.
- Oakley, Ann. 2005. *The Ann Oakley Reader: Gender, Women and Social Science*. The Policy Press.
- Roberts, C. 2002. "A matter of embodied fact' Sex hormones and the history of bodies" In *Feminist Theory* Vol.3(1) London: SAGE Publications.

Дата: Февруари 2016 г.

Съставил: гл.ас. Е. Стойкова